

הניצחון הביזבז לביזבז הניצחון

אשכול, המשוכנע שבג'וריון גנב ממנו יוקרה, מתכנן עתה התקפת נגד. בקיצור, בעיקבות ביזבז הניצחון, יבוא עתה ביזבז נוסף של כסף רב, כדי לרכוש מחדש את היוקרה האבודה. מסעי ההסברה ההמוני של המערך, המקיף מזה שבועיים כל פינה בארץ, הוא צעד יקר ראשון במל-חמה על הפופולאריות שאבדה.

הקלפי הניסיונית בצירוף מישאל זה, מחד קים את הידיעות בדבר ירידת היוקרה של אשכול. המספר המדהים — 17 אחוז בלבד התומכים עדיין באשכול — ניראה עתה סביר.

★ ★ ★

מה פירוש עובדה זו בחיים הפוליטיים בארץ? רבים חוששים כי אשכול עשוי להחליט בעד פעולת תגמול תקיפה בגבול הסורי, כדי להחזיר לעצמו את תמיכתם של האקטיביסטים.

מישאל שערכה מפא"י לפני פרוץ המתיחות הנוכחית בגבול הצפוני הראה, כי כ-80 אחוז מן הנישאלים מסכימים עם ה-משלה בשטח מדיניות החוץ והבטחון. לעובדה זו היתה השפעה רבה על אשכול, כאשר החליט לנקוט מדיניות מתונה ביחס לסורים. עתה, בהשפעת מישאל אחר, הוא עלול לפעול בכיוון ההפוך.

הנושא המכריע, בו סובל אשכול מירידת היוקרה שלו, הוא המדיניות הכלכלית. אשכול עלול להאיש את קצב המיתון, להזרים כספים לשוק, לספק עבודות יומיות, ו-אפילו לעקב את תהליך הקפאת השכר.

אלה אנשים המתביישים להביע את דעתם. הם עשו זאת בפומבי, רק לפני שנה. הם אפילו צירפו את תמונותיהם. אם הם מעדיפים היום שלא להגיב — הרי שתמיכתם באשכול מוטלת בספק. כשמדובר על תמיכה בראש מפלגת השילטון הכליכולה, החולשת על מערכת חלוקת השלל, הרי שספק כזה פירושו, למעשה — שלילה.

14 אחוז לא היו חותמים כיום על הכרזת וחלק מהם אף מתחרט בפירוש על שחתם בשעתו. כלומר: 56 אחוז מהאזרחים שתמכו באשכול שוב אינם תומכים בו.

בן יוסף

אתה — הפלמ"ח של אשכול — הגוף שעזר לו בצורה היעילה ביותר, והכריע את הכף בכחירות — גוף זה מתחרט היום על עמדתו מלפני שנה, לאחר שהטיף לציבור הרחב כיצד להצביע.

ענות בלאו או בהן. השאלה היא מורכבת, והתשובה, לכן, מורכבת אף היא.
● **אנדרמישנה יוסף הראל**, איש עסקים: "כן!"

● **פרופ' רענן זולקני**, מרצה בפקולטה לחקלאות: "זה לא עניין לתשובה כן או לא. גם כשיש תמיכה, יש שיקולים שונים. בעוד חצי שנה, כשנדע, אולי, איך יסתים המשבר הפוליטי, אוכל לתת לך תשובה לכאן או לכאן."

● **אורי זוהר**, שחקן: "בשתי ידיים, ביחוד היום."
● **חיים חפר**, משורר: "אין תגובה. כל שבוע אני מפרסם בעתונות את דעתי."
● **ניסן יתיר**, שחקן: "אני בספק."
● **חיים לובין**, כלכלן: "התשובה ב' משפט אחד, בטלפון, קשה. אם נניח ש'חלק ניכר מאלה שחתמו, עשו זאת נגד מישהו — הם היו עושים זאת גם היום, למרות הביקורת הרבה יש לרבים מהם. גם לי, ולידידי שחתמו, יש ביקורת רבה. יתכן שלא היינו חותמים בכלל על שום כרזו."

● **ד"ר משה ליסק**, מרצה לסוציולוגיה באוניברסיטה בירושלים: "שאלה קשה. אני חושב ש'הייתי חותם."
● **רביאלוף חיי** יום לסקוב: "ב' אמת, עזוב את ה'עניין. זה היה כומ'נו — עכשיו כבר זמנך."
● **פרופ' מני דלמן**, סגן נשיא האוניברסיטה בתל-אביב: "אני, לדאבר, נ' אינני יכול לתת

אורנד

אניפורמציה."
● **רביאלוף מורדכי מקדף**: "שא-לה כל כך חטופה! אני מבכר לא להגיב."
● **הילד נאמן**, שחקן: "אז לא הצבעתי בכלל למערך, והיום לא הייתי חותם. פנו אלי ידידים טובים שאחתום, או התמתי בלי להסתכל."
● **אליהו סחרוב**, תעשיין: "כן חד-משמעי, ללא כל היסוס!"

● **פרופ' דויד עמירן**, סגן נשיא האוניברסיטה בירושלים: "לא חשבתי על זה, לא אוכל לתת תשובה כרגע."
● **אלכסנדר פן**, מהנדס ארכיטקט: "כן!"
● **ד"ר אדם פעילן**, רופא: "קשה לי לענות על זה."
● **עודד קוטלר**, שחקן: "אז לא התמתי מתוך הכרה. החתימו אותי בחושך, מאחורי הקלעים בתיאטרון. לא הייתי חותם היום."
● **סלים רחמני**, סוחר: "אני לא יכול לתת תשובה בעל-פה."
● **אורי רב**, מחנך: "התשובה — כן. לא מתוך תמיכה גילהבת, אלא מפני שבין כל האפשרויות הקיימות — זו עדיין הטובה ביותר."

● **גרישון שופמן**, סופר: "לפני ש'אחזה את דעתי, אני מוכרח לראות את הכרזת שחור על גבי לבן."
● **דויד שחם**, סופר: "אני אגיד לך, אינני נוהג להשתתף במישאלים טלפוניים. אינני מאמין שאפשר לענות במשפט אחד על שאלה זו, אבל כתבתי על כך מאמר מפורט בהארץ."
● **ש' שלום**, משורר: "כן."
● **אביגדור שדוש**, עורכי-דין: "כן."
● **ד"ר מאיר שפירא**, מחנך: "כן."
● **בצלאל שין**, צייר: "כן!"
● **אלדר שרון**, אדריכל: "(מהרהר) יכול להיות שכן."

● **אריה שרון**, אדריכל: "אני לא יודע. כרגע חזרתי מחו"ל ואינני מתמצא."

★ ★ ★

מסתבר כי רק 14 מתוך 51 מוכנים היום החתום ללא היסוס על הכרזת של את"א. כלומר רק 28 אחוז מבין תומכיו הגילהבים ביותר של אשכול. 18 אחוז מוכ-נים עדיין לעזור לאשכול, אבל בלי חרחה יתרה.
12 אחוז אינם מביעים את דעתם. אין

מיבצע מיוחד של העולם הזה בחירות היום

הזה, והדבר מצויין בפתק הבוחר, נוסים חסידי השבועון שבקרב הנוסעים להשתתף בעירנות, בעוד בין המסרבים להשתתף רבים המתנגדים לו. לכן מקבלת האות ש' אחוז גבוה יחסית, העולה בלי ספק בהרבה על האחוז האמיתי באוכלוסיה.

אולם חסרונות אלה אינם משפיעים על המטרה העיקרית שאליה כוון המישאל הפעם: לברר את הכיוון הכללי של עליה או ירידה למפלגות השונות.

★ ★ ★

השאלונים שחולקו כללו את שמות 12 המפלגות המיוצגות בכנסת, וסעיף אחד

כמו בפעמים הקודמות, החליט העולם הזה לערוך את הקלפי הניסיונית ברכבת. הנוסיון הוכיח כי מידגם מיקרי כזה אינו נופל מעריכת סקרים בעזרת מכונות חישוב ו' מוחות אלקטרוניים יקרים. בגלל הפיצוץ בקו תל-אביב-ירושלים, נערכו הקלפיות ב' קו תל-אביב-חיפה בלבד.

יש לשיטה זו יתרונות אחדים:
● אוסף האנשים ברכבת הוא מיקרי. המישאל מתחיל לאחר שהרכבת יצ'אה לדרך. לכן אין שום אפשרות של הש'פעה על התוצאות, על ידי הוספת תומכים לצד זה או אחר.

תוצאות הקלפי הניסיונית (באחוזים)												
א"ת	ח"ל	ב	כ"א	מ	ל"ע	ג	ו	ר"ע	ד	ש	ק	אחרות
38.1	19.5	4.7	13.9	3.8	3	2	0.2	0.4	1	9.7	2.4	1.3
23	23	5.2	20	3.7	3.5	2.8	0.5	0.8	1.3	13.4	1.3	1.5
36.8	21.3	9	7.9	6.6	3.7	3.3	2.3	3.3	1.8	1.2	1.1	1.7

למפלגות אחרות. (שתי הרשימות הערביות הקשורות במפא"י אוחדו תחת האות ר"ע.) הנישאל התבקש לציין במישל בצורת המיו'חדות לאיזה מן המפלגות הצביע בבחירות לכנסת, ובטור השני — לאיזו מפלגה היה מצביע לו נערכו הבחירות היום. מן ה'שאלון הממולא לא ניתן לזהות את הנישאל, ולא נידרשה שום חתימה ממנו. חולקו 18000 שאלונים. 784 איש ענו

אין שום סלקטיביות. השאלונים נמ'טרים לכל הנוסעים, בלי יוצא מן הכלל. הנישאלים הם תושבי אזורים שונים של הארץ. יש לשיטה זו גם כמה חסרונות:
● ציבורים אחדים מקופחים, בעיקר צי'בורים המרוכזים בישובים מסויימים, כמו הציבור הדתי.
● מכיוון שהשאלון נמטר מטעם העולם

עליהם. 44 (6.6%) השיבו בפירוש שהיו נמנעים מהצבעה. ההבדל בין מיספר השאלו'נים שחולקו, לבין מספר העונים, נובע מ'אדישות.

הטבלה בעמוד זה מראה את התוצאות באחוזים. בשורה הראשונה — הצבעת ה'נישאלים בבחירות לכנסת. בשורה השניה —

איך היו מצביעים היום. בשורה השלישית: תוצאות הבחירות לכנסת ה'6.

★ ★ ★

המסקנה הכוללת ביותר מטבלה זו היא הירידה המדהימה של המערך, המגיעה ל'40 אחוז. שתי העליות המרשימות ביותר נרשמות לזכות רפ"י ולזכות הכוח החדש, שעלו בכ"40 אחוז כל אחד. גח"ל עלתה ב'18 אחוז, מפ"ם שמרה, כרגיל, על מקומה. רק"ח עלתה — מק"י ירדה.

123 נישאלים הצהירו, כי בבחירות לכנסת הם הצביעו א"ת, ואילו עכשיו היו מצביעים אחרת. 39 מהם היו מצביעים לרפ"י, 30 — לגח"ל, 26 לכוח החדש, ו-17 נמנעים. קולות בודדים הלכו מן המערך לשאר המפלגות, כולל אחד שעבר למק"י. בלסו בין המשתתפים אלה שלא ציינו מה הצביעו לכנסת. ברובם היו אלה צעירים, שלא היתה להם עדיין זכות-בחירה לפני שנה. מבין אלה היו מצביעים היום 48 למע'רן, 30 לגח"ל, 21 לרפ"י, 17 לכוח החדש, פריטים מעניינים נוספים: תשעה עברו מגח"ל לרפ"י, לעומת ארבעה שעברו מרפ"י לגח"ל. ארבעה אחרים, שהצביעו ש' בבחי'רות האחרונות, נתנו הפעם את קולם לגח"ל, לעומת חמישה שהצביעו לגח"ל ונתנו ה'פעם את קולם לכוח החדש. גם שלושה דתיים-לאומיים, שני רפ"יסטים וליברל-עצמאי אחד בחרו הפעם בכוח החדש.